

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 7.12.2011
COM(2011) 842 konč.

2011/0415 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje
ukrepanje**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Prednostna naloga Komisije v okviru večletnega finančnega okvira je poenostavitev zakonodajnega okolja ter izboljšanje **razpoložljivosti** pomoči Unije za partnerske države in regije, organizacije civilne družbe, MSP ipd., kolikor ti prispevajo k uresničevanju ciljev Uredbe.

Pri izvajanju novih instrumentov bi poenostavljeni in prožni postopki odločanja omogočali hitrejšo sprejemanje izvedbenih ukrepov in s tem zagotavljanje pomoči EU, zlasti za države v kriznih razmerah in razmerah po krizi ter države z nestabilnimi razmerami.

Poleg tega bo tudi revizija finančne uredbe, ki je imela še zlasti velik vpliv na posebne določbe o zunanjih ukrepih, olajšala sodelovanje organizacij civilne družbe in malih podjetij pri programih financiranja, na primer s poenostavitvijo pravil, zmanjšanjem stroškov sodelovanja in pospešitvijo postopkov dodelitve. Komisija namerava izvajati to uredbo z novimi prožnimi postopki iz nove finančne uredbe.

Komisija glede na navedeno predlaga poenostavljena in usklajena izvedbena pravila in postopke, ki se bodo uporabljali za štiri geografske instrumente, in sicer za instrument za razvojno sodelovanje (DCI), evropski sosedski instrument (ENI), instrument za predpristopno pomoč (IPA) in instrument partnerstva (PI), ter za tri tematske instrumente, tj. instrument za stabilnost (IfS), evropski instrument za demokracijo in človekove pravice (EIDHR) ter instrument za sodelovanje na področju jedrske varnosti (INSC). Vendar pa bodo pri instrumentu za predpristopno pomoč in evropskem sosedskem instrumentu zaradi posebnosti predpristopnega in čezmejnega sodelovanja potrebna dodatna posebna izvedbena pravila in postopki, ki bodo kot „*lex specialis*“ dopolnjevali skupna pravila in postopke iz skupne izvedbene uredbe.

Evropski razvojni sklad (ERS) in sklep o Grenlandiji zaradi posebnosti njunih mehanizmov financiranja ne bosta vključena v področje uporabe navedene uredbe.

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

Javno posvetovanje

Komisija je med 26. novembrom 2010 in 31. januarjem 2011 organizirala javno posvetovanje o prihodnjih finančnih sredstvih za zunanje ukrepanje EU. Posvetovanje je potekalo prek spletnega vprašalnika in priloženega referenčnega dokumenta z naslovom: „Kakšno naj bo financiranje zunanjih ukrepov EU po letu 2013?“. Odgovori na splošno niso pokazali potrebe po bistveni spremembi sedanjih izvedbenih mehanizmov, čeprav je pomembna večina vprašanih podprla večjo prožnost in poenostavitev izvajanja.

Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj

Komisija je izvedla notranji pregled različnih poročil (ocen, revizij, študij in vmesnih pregledov), v okviru katerega je proučila, kateri ukrepi so učinkoviti in kateri ne, pridobljene izkušnje pa je uporabila pri oblikovanju finančnih instrumentov.

Navedeni pregled je pokazal, da so sedanji instrumenti prispevali k napredku pri uresničevanju razvojnih ciljev tisočletja v državah v razvoju. Pogoji in načini izvajanja, kot sta proračunska podpora in „sektorski pristop“, so omogočili poglobitev sodelovanja s partnerskimi državami ter učinkovitejšo delitev dela prek sofinanciranja med donatorji.

Vendar pa je bila v okviru pregleda ugotovljena tudi vrsta pomanjkljivosti. Ocenjeno je bilo, da je sedanji proces izvajanja preveč kompleksen in ne dopušča hitrih prilagoditev, kadar so te potrebne. Te pomanjkljivosti so neposredno obravnavane v tej uredbi.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

Pravni okvir za sodelovanje s partnerskimi državami in regijami je poglavje 1 naslova III v petem delu Pogodbe o delovanju Evropske unije. Predlagana skupna izvedbena uredba zato temelji na členu 209(1) in členu 212(2) Pogodbe, Komisija pa jo predlaga v skladu s postopkom iz člena 294 Pogodbe. Ker se členi 310 do 320 PDEU uporabljajo za Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (glej člen 106a zadevne pogodbe), se lahko predlog navezuje tudi na izvajanje finančnega sodelovanja v okviru instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Ni relevantno.

5. GLAVNI ELEMENTI

(1) Naslov I: Izvajanje – členi 1 do 3

V **členu 1 (vsebina in načela)** so določeni cilji Uredbe, ki so zagotoviti usklajena izvedbena pravila za instrumente na področju zunanjih odnosov, zaščititi finančne interese Unije ter spodbuditi preprostejše in prožnejše izvajanje zadevnih instrumentov.

V **členu 2 (sprejetje akcijskih programov, posamezni ukrepi in posebni ukrepi)** je določeno, da morajo biti sklepi o financiranju, ki jih sprejme Komisija, v obliki akcijskih programov, ki temeljijo na večletnih programskih dokumentih. Izjemoma se lahko posamezni ukrepi sprejmejo zunaj okvira akcijskega programa, vendar morajo biti vedno v skladu z večletnimi programskimi dokumenti. V nepredvidljivih in ustrezno utemeljenih primerih lahko Komisija sprejme posebne ukrepe, ki niso predvideni v večletnih programskih dokumentih. V tem členu so vključena tudi pravila komitologije, ki jih je treba upoštevati za sprejetje navedenih sklepov, ter mogoče izjeme od teh pravil.

V **členu 3 (podporni ukrepi)** so določene vrste izdatkov v podporo izvajanju te uredbe, ki se lahko krijejo s finančnimi sredstvi Unije (npr. dejavnosti, povezane s pripravo, nadaljnjim ukrepanjem, spremljanjem, revizijo in ocenjevanjem, zagotavljanjem informacij ter komuniciranjem). Ti ukrepi se lahko financirajo zunaj okvira programskih dokumentov.

(2) Naslov II: Določbe o metodah financiranja – členi 4 do 6

V **členih 4 do 6** so navedene vrste financiranja, ki se lahko uporabijo v skladu s to uredbo, pri čemer te niso izčrpnosti in temeljijo na sedanji praksi ter ugotovljenih potrebah. V uvedenih spremembah so upoštevane določbe najnovejše finančne uredbe. Zlasti so v členu 4 določeni inovativni instrumenti, kot so posojila, jamstva, instrumenti lastniškega financiranja in instrumenti deljenega tveganja, ter opisane mogoče ureditve v zvezi z davki, carinami in pristojbinami. Navedeno je, da lahko ukrepe na podlagi te uredbe izvaja neposredno Komisija ali pa se izvajajo posredno s prenosom nalog izvrševanja proračuna na subjekte ali osebe, navedene v finančni uredbi. Poleg tega je določena vrsta sofinanciranja (vzporedno ali skupno).

V **členu 7 (zaščita finančnih interesov Unije)** so določeni ukrepi za zaščito finančnih interesov Unije, katerih cilj je zlasti, da se Uniji (predvsem Komisiji, Računskemu sodišču in uradu OLAF) omogoči izvajanje vseh potrebnih pregledov izvedenih ukrepov.

(3) Naslov III: Pravila o nacionalnosti in poreklu v postopkih oddaje javnih naročil, donacij in drugih naročil – členi 8 do 12

V **členih 8 do 11 (pravila o nacionalnosti in poreklu v postopkih oddaje javnih naročil, donacij in drugih naročil)** so določeni pogoji, ki urejajo dostop do postopkov oddaje javnih naročil in donacij za namene izvajanja te uredbe. Predlagane določbe so znatno poenostavljene in kot cilj navajajo prizadevanja za zagotavljanje nevezane pomoči. Vendar pa so v zadevnih členih podrobno opisani pogoji za upravičenost tretjih držav (zahteva po vzajemnosti, sodelovanje v programih, ki se izvajajo, neupravičenost nekaterih držav ipd.) ter izjeme od tega pravila (nerazpoložljivost proizvodov ali storitev, ki se zagotavljajo, skrajna nujnost, tristransko sodelovanje ipd.).

Člen 12 (ocenjevanje) zavezuje Komisijo k rednemu ocenjevanju rezultatov izvajanih politik in programov, sektorskih politik, pa tudi učinkovitosti samega načrtovanja programov. V ocenjevanja bodo vključene vse zadevne zainteresirane strani, poročilo pa bo posredovano Svetu in Evropskemu parlamentu.

(4) Naslov IV: Končne določbe – členi 13 do 17

V **členu 13 (dveletno poročilo)** je določeno, da Komisija pripravi poročilo o doseženem napredku in o izvajanju te uredbe. Poročilo se posreduje Evropskemu parlamentu in Svetu.

V **členu 14 (odhodki na področju podnebnih ukrepov in biotske raznovrstnosti)** je predviden poseben sistem sledenja, ki temelji na metodologiji OECD (t.i. „Rio označevalci“).

V **členu 15 (odbori)** je opisano sodelovanje ustreznih odborov pri izvajanju te uredbe, ki je prilagojeno novi uredbi o komitologiji¹.

V **členu 16 (pregledovanje in ocenjevanje instrumentov)** je določeno, da bo Komisija do sredine leta 2018 pripravila poročilo o oceni izvajanja te uredbe, ki ga bo predložila Evropskemu parlamentu in Svetu, ter po potrebi pripravila zakonodajni predlog za uvedbo

¹ Uredba (EU) št. 182/2011. Na sejah odborov je lahko pri vprašanjih, povezanih z Evropsko investicijsko banko, prisoten opazovalec iz navedene banke v skladu s poslovnikom posameznega odbora (glej Standardni poslovnik za odbore, UL C 206, 12.7.2011, str. 11).

potrebnih sprememb. V navedenem poročilu bo ocenjen tudi učinek ukrepov, sprejetih na podlagi te uredbe.

V **členu 17 (začetek veljavnosti)** je določen začetek veljavnosti te uredbe in začetek njene uporabe s 1. januarjem 2014, pri čemer datum izteka njene veljavnosti ni določen.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za zunanje ukrepanje

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 209(1) in člena 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropska unija bi morala sprejeti celovit sveženj instrumentov, ki bi zajemali različne politike na področju zunanjega ukrepanja, za izvajanje katerih so potrebna posebna skupna pravila in postopki. Ti instrumenti so instrument za razvojno sodelovanje (DCI), evropski instrument za demokracijo in človekove pravice (EIDHR), evropski sosedski instrument (ENI), instrument za stabilnost (IfS), instrument za sodelovanje na področju jedrske varnosti (INSC), instrument za predpristopno pomoč (IPA) in instrument partnerstva (PI).
- (2) Navedeni instrumenti na splošno zahtevajo, da so ukrepi, ki se financirajo na njihovi podlagi, vključeni v večletnem okvirnem programu, ki določa okvir za sprejetje sklepov o financiranju v skladu s finančno uredbo² in v skladu s postopki iz Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije³.
- (3) Sklepi o financiranju bi morali biti v obliki letnih ali večletnih akcijskih programov in posameznih ukrepov, kadar se izvajajo po načrtu, predvidenem v večletnih okvirnih programih, in v obliki posebnih ukrepov, kadar jih upravičujejo nepredvidljive in utemeljene potrebe, ter podpornih ukrepov.
- (4) Ob upoštevanju narave navedenih izvedbenih aktov, zlasti njihove naravnosti v okviru politik ali njihovih finančnih posledic, bi bilo treba za njihovo sprejetje

² Kakor je navedeno v uvodni izjavi 6.

³ UL L 55, 28.2.2011, str. 13.

načeloma uporabiti postopek pregleda, razen za tehnične izvedbene ukrepe majhnega finančnega obsega. Vendar pa bi morala Komisija sprejeti izvedbene akte s takojšnjo veljavnostjo, če je zaradi nujnosti to v ustrezno utemeljenih primerih potrebno za zagotovitev hitrega odziva Unije.

- (5) V sklepih o financiranju bi bilo treba opis vsakega ukrepa, v katerem so podrobno določeni cilji ukrepa, glavne dejavnosti, pričakovani rezultati, predvidena proračun in časovni razpored izvajanja ter ureditve spremljanja učinkovitosti, odobriti v skladu s postopki iz Uredbe (EU) št. 182/2011.
- (6) Kadar je upravljanje ukrepa v okviru izvajanju finančnih instrumentov zaupano finančnemu posredniku, bi bilo treba v sklep Komisije vključiti zlasti določbe glede delitve tveganja, nadomestila za posrednika, odgovornega za izvajanje, večkratne uporabe sredstev ter morebiten dobiček.
- (7) Skupna pravila in postopki bi morali biti skladni s finančnimi pravili, ki se uporabljajo za letni proračun Unije in so določena v uredbi Evropskega parlamenta in Sveta, ki bi jo bilo treba v nadaljnjem besedilu navajati kot „finančno uredbo“⁴, takšne navedbe pa bi se morale vedno nanašati na zadnjo različico navedene uredbe, ki je v veljavi, vključno z ustreznimi pravili, ki jih Komisija⁵ sprejela za izvajanje finančne uredbe.
- (8) Medtem ko so za financiranje zunanje pomoči Unije potrebna vse obsežnejša sredstva, pa so zaradi ekonomskega in proračunskega položaja Unije sredstva, namenjena tovrstni podpori, omejena. Zato mora Komisija predvsem z uporabo finančnih instrumentov z učinkom finančnega vzvoda poiskati najsmotnejšo porabo razpoložljivih virov. Takšen učinek finančnega vzvoda se še poveča z omogočanjem večkratne uporabe sredstev, vloženih v finančne instrumente, in sredstev, ki jih ti finančni instrumenti ustvarijo.
- (9) Finančne interese Evropske unije bi bilo treba v celotnem odhodkovnem ciklusu zaščititi s sorazmernimi ukrepi, med drugim s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem nepravilnosti, izterjavo izgubljenih, nepravilno plačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter, po potrebi, s kaznimi. Te ukrepe bi bilo treba izvajati v skladu z veljavnimi sporazumi, sklenjenimi z mednarodnimi organizacijami in tretjimi državami.
- (10) V zvezi z metodami financiranja, zaščito finančnih interesov Unije, pravili o nacionalnosti in poreklu ter ocenjevanjem instrumentov bi bilo treba predvideti dodatne določbe –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

IZVAJANJE

⁴ Trenutno Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti (UL L 248, 16.9.2002, str. 1).

⁵ Trenutno Uredba Komisije (ES, EURATOM) št. 2342/2002 z dne 23. decembra 2002 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti (UL L 357, 31.12.2002, str. 1).

Člen 1

Vsebina in načela

1. Ta uredba določa pravila in pogoje zagotavljanja finančne pomoči Unije za ukrepe, vključno z akcijskimi programi in drugimi ukrepi, v okviru naslednjih instrumentov: instrumenta za razvojno sodelovanje (DCI), evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice (EIDHR), evropskega sosedskega instrumenta (ENI), instrumenta za stabilnost (IfS), instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti (INSC), instrumenta za predpristopno pomoč (IPA) in instrumenta partnerstva (PI) (v nadaljnjem besedilu skupaj instrumenti oz. posamično zadevni instrument).
2. Komisija zagotavlja, da se ukrepi izvajajo v skladu s cilji zadevnega instrumenta in skladno z učinkovito zaščito finančnih interesov Unije. Finančna pomoč, zagotovljena na podlagi instrumentov, je skladna s pravili in postopki iz finančne uredbe, v kateri sta določena osnovni finančni in pravni okvir za njihovo izvajanje.
3. Komisija pri uporabi te uredbe, če je možno in ustrezno glede na naravo ukrepa, daje prednost najbolj prožnim postopkom, da se zagotovi učinkovito in uspešno izvajanje.

Člen 2

Sprejetje akcijskih programov, posameznih ukrepov in posebnih ukrepov

1. Komisija sprejme letne ali večletne akcijske programe, če se to zahteva v okvirnih programskih dokumentih, navedenih v zadevnemu instrumentu.

Izjemoma, zlasti kadar akcijski program še ni bil sprejet, lahko Komisija na podlagi okvirnih programskih dokumentov sprejme posamezne ukrepe po enakih pravilih in postopkih, kot veljajo za akcijske programe.

V primeru nepredvidljivih in ustrezno utemeljenih potreb, okoliščin ali zavez lahko Komisija sprejme posebne ukrepe, ki niso predvideni v okvirnih programskih dokumentih. Posebni ukrepi se lahko uporabijo tudi za lažji prehod od nujne pomoči na dolgoročne razvojne dejavnosti, vključno z ukrepi za učinkovitejšo pripravo prebivalstva na ponavljajoče se krize.

2. Akcijski programi in posamezni ukrepi iz odstavka 1, za katere finančna pomoč Unije presega 10 milijonov EUR, in posebni ukrepi, za katere finančna pomoč Unije presega 30 milijonov EUR, se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 15(3).

Ta postopek se ne zahteva za akcijske programe in ukrepe, za katera navedena pragova nista presežena, niti za njihove nebistvene spremembe. Nebistvene spremembe so tehnične prilagoditve, kot je podaljšanje obdobja izvajanja, prerazporeditev sredstev v okviru napovedanega proračuna ali povečanje ali zmanjšanje obsega proračunskih sredstev za manj kot 20 % prvotnega proračuna, če te spremembe ne vplivajo bistveno na cilje prvotnega akcijskega programa ali ukrepa. V takem primeru se o akcijskih programih in ukrepih ter njihovih nebistvenih

spremembah v enem mesecu od njihovega sprejetja obvestita Evropski parlament in Svet.

3. Komisija lahko v izredno nujnih ustrezno utemeljenih primerih, kot so razmere v krizah ter po krizah in nestabilne razmere ali ogrožanje demokracije, pravne države, človekovih pravic ali temeljnih svoboščin, sprejme izvedbene akte s takojšnjo veljavnostjo, vključno s spremembami obstoječih akcijskih programov in ukrepov v skladu s postopkom iz člena 15(4).
4. Na ravni projektov se izvaja ustrezno okoljsko preverjanje, vključno z učinkom na podnebne spremembe in biotsko raznovrstnost, pri čemer se po potrebi izvede presoja vplivov na okolje za projekte, ki bi lahko vplivali na okolje, zlasti za nove infrastrukturne projekte večjega obsega. Kadar je to ustrezno, se pri izvajanju sektorskih programov uporabijo strateške okoljske presoje. Zagotovita se udeležba zainteresiranih skupin pri okoljskih presojah in dostop javnosti do njihovih rezultatov.

Člen 3

Podporni ukrepi

1. S finančnimi sredstvi Unije se lahko krijejo izdatki za izvajanje instrumentov in za doseganje njihovih ciljev, vključno z upravo podporo za dejavnosti, povezane s pripravo, nadaljnjim ukrepanjem, spremljanjem, revizijo in ocenjevanjem, ki so neposredno potrebne za tako izvajanje, ter vsi drugi izdatki na ravni delegacij Unije za upravo podporo, ki je potrebna za upravljanje ukrepov, financiranih v okviru instrumentov.
2. Če so dejavnosti iz točk (a), (b) in (c) povezane s splošnimi cilji zadevnega instrumenta, v okviru katerega se izvaja ukrep, lahko finančna sredstva Unije krijejo:
 - (a) študije, sestanke, informiranje, osveščanje, usposabljanje, objavo ter izdatke za vsako drugo upravo ali tehnično pomoč, ki je potrebna za upravljanje ukrepov,
 - (b) raziskovalne dejavnosti in študije v zvezi z relevantnimi vprašanji ter razširjanje pridobljenih rezultatov,
 - (c) izdatke, povezane z zagotavljanjem dejavnosti obveščanja in komuniciranja, vključno z institucionalnim komuniciranjem o političnih prednostnih nalogah Unije.
3. Podporni ukrepi se lahko financirajo zunaj področja uporabe okvirnih programskih dokumentov. Komisija po potrebi sprejme podporne ukrepe v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 15(2).

NASLOV II

Določbe o metodah financiranja

Člen 4
Splošne določbe o financiranju

1. Finančna pomoč Unije se lahko med drugim zagotavlja z naslednjimi vrstami financiranja, predvidenimi v finančni uredbi:
 - (a) donacije,
 - (b) javna naročila storitev, blaga ali gradenj,
 - (c) proračunska podpora,
 - (d) prispevki v skrbniške sklade, ki jih je ustanovila Komisija,
 - (e) finančni instrumenti, kot so posojila, jamstva, naložbe v kapital ali navidezni lastniški kapital ali udeležba v kapitalu ali navideznem lastniškem kapitalu in instrumenti delitve tveganj, po možnosti v kombinaciji z donacijami,
 - (f) lastništvo deležev ali udeležba v kapitalu mednarodnih finančnih institucij, vključno z regionalnimi razvojnimi bankami.

Finančna pomoč Unije se lahko v skladu s finančno uredbo zagotavlja tudi s prispevki v mednarodne, regionalne ali nacionalne sklade, kot so skladi, ki so jih ustanovile ali jih upravljajo Evropska centralna banka, mednarodne organizacije, države članice ali partnerske države in regije za spodbujanje skupnega financiranja, ki ga zagotavlja več različnih donatorjev, ali sklade, ki so jih za namene skupnega izvajanja projektov ustanovili en ali več donatorjev;

2. Za izvajanje finančnih instrumentov iz točke (e) zgoraj in v skladu s členom 18(4) finančne uredbe se prihodki in povračila, ki jih ustvari posamezen finančni instrument, dodelijo zadevnemu finančnemu instrumentu kot notranji namenski prejemki. Za finančne instrumente, vzpostavljene v času večletnega finančnega okvira za obdobje 2007–2013, se ti prihodki in povračila dodelijo enakovrednemu novemu finančnemu instrumentu za obdobje 2014–2020.
3. Finančno pomoč Unije izvaja Komisija, kakor je določeno v finančni uredbi, in sicer neposredno prek služb Komisije, delegacij Unije in izvajalskih agencij ali pa posredno s prenosom nalog izvrševanja proračuna na subjekte, navedene v finančni uredbi, vključno z deljenim upravljanjem z državami članicami.
4. Vrste financiranja iz odstavka 1 in člena 6(1) ter načini izvajanja in odstavka 3 se izberejo na podlagi njihove ustreznosti za uresničevanje posebnih ciljev ukrepov, pri čemer se med drugim upoštevajo stroški kontrol, upravno breme ter pričakovana stopnja tveganja neupoštevanja veljavnih pravil. Pri donacijah je treba upoštevati možnost uporabe pavšalnih zneskov, pavšalnega financiranja in standardnih stroškov na enoto.
5. Ukrepi, ki se financirajo na podlagi instrumentov, se lahko izvajajo v okviru vzporednega in skupnega sofinanciranja.

Pri vzporednem sofinanciranju se ukrep razdeli na več jasno prepoznavnih delov, ki jih financirajo različni partnerji sofinanciranja, tako da je vedno razvidno, za katere namene so bila posamezna sredstva uporabljena.

Pri skupnem sofinanciranju si skupne stroške ukrepa delijo partnerji, ki zagotavljajo sofinanciranje, sredstva pa so združena, tako da ni več mogoče ugotoviti vira financiranja posameznih dejavnosti, ki se izvajajo v okviru ukrepa.

6. Pri uporabi vrst financiranja iz odstavka 1 ali člena 6(1) lahko sodelovanje med Unijo in njenimi partnerji poteka med drugim v obliki:
- (a) tristranskih ureditev, v okviru katerih Unija zagotavlja svojo pomoč za partnersko državo ali regijo v koordinaciji s tretjimi državami,
 - (b) ukrepov upravnega sodelovanja, kot so programi tesnega medsebojnega sodelovanja med javnimi institucijami, lokalnimi organi, državnimi javnimi organi ali subjekti zasebnega prava, ki opravljajo naloge javne službe v državi članici ali partnerski državi ali regiji, ter ukrepov sodelovanja, ki vključujejo strokovnjake na področju javnega sektorja, ki jih napotijo države članice ter njihovi regionalni in lokalni organi,
 - (c) prispevkov k stroškom, potrebnim za vzpostavitev in vodenje javno-zasebnega partnerstva,
 - (d) programov za podporo sektorski politiki, s katerimi Unija zagotavlja podporo za sektorske programe partnerskih držav,
 - (e) v primeru instrumenta za predpristopno pomoč in evropskega sosedskega instrumenta v obliki prispevkov za sodelovanje držav v programih in agencijah Unije.

Člen 5

Davki, carine in pristojbine

Pomoč Unije ne ustvari posebnih davkov, carin ali pristojbin oziroma ne sproži njihovega zbiranja.

Kjer je mogoče, se s partnerskimi državami izpogajajo ustrezne določbe, po katerih se ukrepi, s katerimi se izvaja finančna pomoč Unije, oprostitjo davkov, carin in drugih obdavčitev. V nasprotnem primeru so tovrstni davki, carine in pristojbine upravičeni po pogojih iz finančne uredbe.

Člen 6

Posebne določbe o financiranju

1. Poleg vrst financiranja iz člena 4(1) se lahko finančna pomoč Unije v okviru instrumentov iz tega člena v skladu s finančno uredbo zagotavlja tudi z naslednjimi vrstami financiranja:

- (a) v okviru instrumenta za razvojno sodelovanje in v okviru evropskega sosedskega instrumenta v obliki odpisa dolga v skladu z mednarodno dogovorjenimi programi za odpis dolga;
 - (b) v okviru instrumenta za razvojno sodelovanje in v okviru instrumenta za stabilnost v izjemnih primerih v obliki sektorskih ali splošnih programov za uvoz, ki so lahko:
 - (i) sektorski programi za uvoz v naravi,
 - (ii) sektorski programi za uvoz v obliki deviznih prispevkov za financiranje uvoza v zadevnem sektorju ali
 - (iii) splošni programi za uvoz v obliki deviznih prispevkov za financiranje splošnega uvoza širokega izbora proizvodov;
 - (c) v okviru evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice v obliki neposredne dodelitve:
 - (i) donacij majhne vrednosti, namenjenih zagovornikom človekovih pravic za financiranje nujno potrebnih ukrepov za zaščito,
 - (ii) donacij za financiranje ukrepov v izredno težkih pogojih ali razmerah iz člena 2(4) evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice, v katerih objava razpisa za zbiranje predlogov ne bi bila ustrezna. Tovrstne donacije ne presegajo 2 000 000 EUR in trajajo do 18 mesecev, pri čemer se lahko navedeno obdobje zaradi objektivnih in nepredvidenih ovir za izvajanje tovrstnih ukrepov podaljša za dodatnih šest mesecev;
 - (iii) donacij za:
 - Urad visokega komisarja ZN za človekove pravice,
 - Evropsko meduniverzitetno središče za človekove pravice in demokratizacijo, ki izvaja evropski magistrski študij na področju človekovih pravic in demokratizacije ter program štipendij EU-ZN, ter z njim povezano mrežo univerz, ki izvajajo podiplomske študije na področju človekovih pravic z neomejenim dostopom za državljane tretjih držav.
2. Finančna pomoč Unije v okviru instrumenta za predpristopno pomoč in evropskega sosedskega instrumenta se lahko izvaja na podlagi deljenega upravljanja z državami članicami ter na podlagi neposrednega upravljanja za čezmejno sodelovanje v okviru evropskega sosedskega instrumenta, če so sektorska pravila in njihove dopolnilne določbe, ki jih zahteva finančna uredba, ter druge ustrezne določbe vključeni v delegirani akt, sprejet na podlagi zadevnega instrumenta.
3. Proračunske obveznosti za ukrepe v okviru instrumenta za predpristopno pomoč in evropskega sosedskega instrumenta, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razčlenijo v letne obroke preko več let.

Člen 7

Zaščita finančnih interesov Unije

1. Komisija sprejme ustrezne ukrepe za zagotovitev, da se ob izvajanju ukrepov, ki se financirajo na podlagi te uredbe, finančni interesi Evropske unije zaščitijo s preventivnimi ukrepi proti goljufijam, korupciji in vsem drugim nezakonitim dejanjem, z izvajanjem učinkovitih preverjanj in, kadar se ugotovijo nepravilnosti, izterjavo nepravilno plačanih zneskov ali njihovo vračilo, če je upravičenec državna ali javna institucija tretje države. Po potrebi se porabijo tudi učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni.
2. Komisija in Računsko sodišče lahko opravita revizije na podlagi dokumentacije in na kraju samem pri vseh prejemnikih donacij, izvajalcih in podizvajalcih ter drugih tretjih osebah, ki so prejeli sredstva Unije.

Evropski urad za boj proti goljufijam (urad OLAF) lahko opravi preglede in inšpekcije na kraju samem pri gospodarskih subjektih, ki jih neposredno ali posredno zadeva takšno financiranje, v skladu s postopki iz Uredbe Sveta (Euratom, ES) št 2185/96⁶, da bi ugotovil, ali je v povezavi s sporazumom ali sklepom o donaciji ali pogodbo o financiranju s strani Unije prišlo do goljufije, korupcije ali katerega koli drugega protipravnega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Unije.

Ne glede na prvi in drugi pododstavek se v sporazumih o sodelovanju s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami, v sporazumih o donacijah, v sklepih o donacijah in v pogodbah, ki izhajajo iz izvajanja te uredbe, Komisija, Računsko sodišče in urad OLAF izrecno pooblastijo za opravljanje takšnih revizij ter pregledov in inšpekcij na kraju samem.

NASLOV III

Pravila o nacionalnosti in poreklu v postopkih oddaje javnih naročil, donacij in drugih naročil

Člen 8

Skupna pravila

1. V postopkih oddaje javnih naročil, donacij in drugih naročil za ukrepe, ki se v okviru te uredbe financirajo v korist tretjih oseb, lahko sodelujejo vse fizične osebe, ki so državljani upravičenih držav, kakor so za potrebe posameznih instrumentov določene v naslednjih členih iz tega naslova, ter pravne osebe s sedežem v teh državah in mednarodne organizacije.
2. Pri ukrepih, ki se sofinancirajo skupaj s partnerji ali se izvajajo prek enega od pooblaščenih organov v okviru neposrednega upravljanja ali prek skrbniškega sklada, ki ga je v skladu s finančno uredbo ustanovila Komisija, so države, ki so

⁶ UL L 292, 15.11.1996, str. 2.

upravičene po pravilih navedenega organa, kot so določena v sporazumih, sklenjenih z organom sofinanciranja oziroma izvedbenim organom, ali v aktu o ustanovitvi skrbniškega sklada, upravičene ne glede na posebna pravila, določena v naslednjih členih. Organ sofinanciranja oziroma izvedbeni organ se poleg tega strinja z uporabo pravil o upravičenosti iz te uredbe, kot je določeno v istih sporazumih.

3. Pri ukrepih, ki se financirajo v okviru enega instrumenta in hkrati v okviru drugega instrumenta za zunanje ukrepanje, vključno z Evropskim razvojnim skladom, ali pri ukrepih z globalno, regionalno ali čezmejno razsežnostjo, ki zajemajo tudi države, ki so upravičene po pravilih navedenih instrumentov, se države, določene v katerem koli od teh instrumentov, lahko štejejo za upravičene za namene zadevnega ukrepa.
4. Vse blago, ki se kupi na podlagi pogodb o javnih naročilih ali v skladu s sporazumi o donaciji, ki se financirajo na podlagi te uredbe, ima poreklo iz države upravičenke. Vendar pa ima lahko tovrstno blago poreklo iz katere koli države, če je mogoče uporabiti postopek s pogajanja. Pojem „poreklo“, ki se uporablja v tej uredbi, je opredeljen v ustrezni zakonodaji Unije o pravilih o poreklu za carinske namene.
5. Pravila v okviru tega naslova se ne uporabljajo in ne uvajajo nacionalnih omejitev za fizične osebe, ki imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi ali drugačno pogodbo z upravičenim izvajalcem oziroma, če je primerno, podizvajalcem.
6. Če finančna uredba določa uporabo diskrecijske pravice pri izbiri izvajalca, imajo, kadar je mogoče, prednost lokalna in regionalna javna naročila.
7. Z odstopanjem od vseh drugih pravil se lahko upravičenost, kakor je opredeljena v okviru tega naslova, omeji glede na nacionalnost, lokacijo in naravo prijaviteljev, kadar tako zahtevajo narava in cilji ukrepa in če je to potrebno za njegovo učinkovito izvajanje. Tovrstne omejitve se lahko uporabljajo zlasti za sodelovanje v postopkih oddaje naročil ali dodelitve donacij pri ukrepih čezmejnega sodelovanja.
8. Ponudniki, prijavitelji in kandidati, ki so jim bila oddana javna naročila ali dodeljene donacije, spoštujejo veljavno okoljsko zakonodajo, vključno z večstranskimi okoljskimi sporazumi, ter temeljne mednarodno sprejete delovne standarde⁷.

Člen 9

Instrument za razvojno sodelovanje, evropski sosedski instrument, instrument partnerstva in instrument za sodelovanje na področju jedrske varnosti

1. Do financiranja v okviru instrumenta za razvojno sodelovanje, evropskega sosedskega instrumenta, partnerskega instrumenta in instrumenta za sodelovanje na področju jedrske varnosti so upravičeni ponudniki, prijavitelji in kandidati iz naslednjih držav:

⁷ Temeljni delovni standardi Mednarodne organizacije dela ter konvencije o svobodi združevanja in pravici do kolektivnega pogajanja, odpravi prisilnega in obveznega dela, odpravi diskriminacije glede na zaposlitev in poklic ter odpravi dela otrok.

- (a) držav članic, držav kandidatk in potencialnih kandidat, kakor jih priznava Unija, ter članic Evropskega gospodarskega prostora,
 - (b) v okviru evropskega sosedskega instrumenta: partnerskih držav, na katere se ta instrument navezuje, in Ruske federacije, kadar je zadevni postopek uporabljen v okviru večdržavnih programov sodelovanja in programov čezmejnega sodelovanja, v katerem slednja sodeluje,
 - (c) držav in ozemelj v razvoju, kot jih opredeljuje Odbor za razvojno pomoč Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljnjem besedilu: Odbor za razvojno pomoč pri OECD), ki niso članice skupine G-20, ter čezmorskih držav in ozemelj, zajetih s Sklepom Sveta [2001/822/ES z dne 27. novembra 2001⁸],
 - (d) držav v razvoju, kot jih opredeljuje Odbor za razvojno pomoč pri OECD, ki so članice skupine G-20, ter drugih držav in ozemelj, kadar so upravičeni do ukrepa, ki ga financira Unija v okviru instrumentov iz tega člena,
 - (e) držav, za katere je Komisija vzpostavila vzajemni dostop do zunanje pomoči. Vzajemni dostop se lahko odobri za omejeno obdobje najmanj enega leta, če država odobri upravičenost pod enakimi pogoji za subjekte iz Unije in držav upravičenk na podlagi instrumentov iz tega člena. Komisija odloči o vzpostavitvi vzajemnega dostopa in njegovem trajanju v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 15(2) ter po posvetovanju z zadevno državo prejemnico oz. državami prejemnicami, in
 - (f) držav članic Odbora za razvojno pomoč pri OECD za pogodbe, ki se izvajajo v najmanj razvitih državah, kot jih opredeljuje Odbor za razvojno pomoč pri OECD.
2. Komisija lahko ponudnike, prijavitelje in kandidate iz držav, ki niso upravičene, ali blago z neupravičenim poreklom sprejme kot upravičene v naslednjih primerih:
- (a) države s tradicionalnimi gospodarskimi, trgovinskimi ali geografskimi povezavami s sosednjimi državami upravičenkami ali
 - (b) izvajanje ureditev tristranskega sodelovanja s tretjimi državami ali
 - (c) kadar so proizvodi in storitve na trgih zadevnih držav nujno potrebni ali niso na voljo ali v drugih v ustrezno utemeljenih primerih, če bi pravila o upravičenosti onemogočala uresničitev projekta, programa ali ukrepa ali bi jo prekomerno otežila.
3. Pri ukrepih, ki se izvajajo v okviru deljenega upravljanja, lahko zadevna država članica, na katero je Komisija prenesla naloge izvajanja, v imenu Komisije sprejme kot upravičene ponudnike, prijavitelje in kandidate iz držav, ki niso upravičene, v skladu z odstavkom 2, ali blago z neupravičenim poreklom v skladu s členom 8(4).

⁸ UL L 314, 30.11.2001, str. 1.

Člen 10

Instrument za predpristopno pomoč

1. Do financiranja v okviru instrumenta za predpristopno pomoč so upravičeni ponudniki, prijavitelji in kandidati iz naslednjih držav:
 - (a) držav članic, držav upravičenk v okviru instrumenta za predpristopno pomoč, članic Evropskega gospodarskega prostora in partnerskih držav, na katere se navezuje evropski sosedski instrument, ter
 - (b) držav donatoric, za katere je Komisija vzpostavila vzajemni dostop do zunanje pomoči po pogojih iz člena 9(1)(e).
2. Komisija lahko ponudnike, prijavitelje in kandidate iz držav, ki niso upravičene, ali blago z neupravičenim poreklom sprejme kot upravičene v naslednjih ustrezno utemeljenih primerih:
 - (a) če bi pravila o upravičenosti onemogočala uresničitev ukrepa ali bi jo prekomerno otežila v primeru nerazpoložljivosti proizvodov in storitev na zadevnih trgih ali v primeru skrajne nujnosti ali
 - (b) za izvajanje ureditev tristranskega sodelovanja s tretjimi državami.
3. Pri ukrepih, ki se izvajajo v okviru deljenega upravljanja, lahko zadevna država članica, na katero je Komisija prenesla naloge izvajanja, v imenu Komisije sprejme kot upravičene ponudnike, prijavitelje in kandidate iz držav, ki niso upravičene, v skladu z odstavkom 2, ali blago z neupravičenim poreklom v skladu s členom 8(4).

Člen 11

Instrument za stabilnost ter evropski instrument za demokracijo in človekove pravice

1. Brez poseganja v omejitve, povezane z naravo in cilji ukrepa, kakor so določene v členu 8(7), sta sodelovanje v postopku oddaje javnih naročil ali dodelitve donacij ter zaposlovanje strokovnjakov v okviru instrumenta za stabilnost ter evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice na voljo brez omejitev.
2. Do financiranja v okviru evropskega instrumenta za demokracijo in človekove pravice so v skladu s členom 4(1) in členom 6(1)(c) upravičeni naslednji organi in akterji:
 - (a) organizacije civilne družbe, vključno z nevladnimi neprofitnimi organizacijami in neodvisnimi političnimi ustanovami, organizacije, ki slonijo na skupnosti, zasebne neprofitne agencije, ustanove in organizacije ter njihove mreže na lokalni, nacionalni, regionalni in mednarodni ravni,
 - (b) javne neprofitne agencije, ustanove in organizacije ter mreže na lokalni, nacionalni, regionalni in mednarodni ravni;

- (c) nacionalna, regionalna in mednarodna parlamentarna telesa, kadar je to potrebno za dosego ciljev instrumenta in predlaganega ukrepa ni mogoče financirati v okviru drugega instrumenta Unije za zunanjo pomoč,
- (d) mednarodne in regionalne medvladne organizacije,
- (e) fizične osebe, subjekti brez pravne osebnosti in, v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih, drugi organi ali akterji, ki niso navedeni v tem odstavku, kadar je to potrebno za dosego ciljev instrumenta.

Člen 12

Ocenjevanje ukrepov

1. Komisija redno spremlja in pregleduje svoje ukrepe ter ocenjuje rezultate izvajanja sektorskih politik in ukrepov ter učinkovitost načrtovanja programov, po potrebi z neodvisnimi zunanjimi ocenjevanji, ter tako preveri, ali so bili cilji izpolnjeni, in oblikuje priporočila za izboljšanje prihodnjih ukrepov.
2. Komisija pošlje svoja ocenjevalna poročila Evropskemu parlamentu in Svetu v vednost. Države članice lahko zahtevajo obravnavo nekaterih ocen v odborih iz člena 15. Ti rezultati se kot povratna informacija upoštevajo pri zasnovi programov in dodeljevanju sredstev.
3. Komisija v primernem obsegu vključi vse ustrezne zainteresirane strani v fazo ocenjevanja pomoči Unije, ki se zagotavlja v skladu s to uredbo.

NASLOV IV

DRUGE SKUPNE DOLOČBE

Člen 13

Dveletno poročilo

1. Komisija prouči napredek pri izvajanju ukrepov finančne pomoči, sprejetih v okviru zunanjega ukrepanja, ter Evropskemu parlamentu in Svetu vsaki dve leti predloži poročilo o izvajanju in rezultatih ter, kolikor je mogoče, o glavnih izidih in učinkih finančne pomoči Unije, pri čemer prvo tovrstno poročilo predloži leta 2016. Poročilo se posreduje tudi Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.
2. Dveletno poročilo vsebuje informacije v zvezi s prejšnjim letom o financiranih ukrepih, rezultatih spremljanja in ocenjevanja, sodelovanju zadevnih partnerjev ter izvrševanju proračunskih odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil. V poročilu se ocenijo rezultati finančne pomoči Unije, pri čemer se v največji možni meri upoštevajo specifični in merljivi kazalniki vloge pomoči pri uresničevanju ciljev instrumentov.

Člen 14

Odhodki na področju podnebnih ukrepov in biotske raznovrstnosti

Za sredstva, dodeljena na podlagi instrumentov, se uporablja sistem letnega sledenja, ki temelji na metodologiji OECD („Rio označevalci“) in je del obstoječe metodologije za upravljanje učinkovitosti izvajanja programov EU, da se količinsko opredelijo izdatki, povezani s podnebnimi ukrepi in biotsko raznovrstnostjo na ravni akcijskih programov ter posameznih in posebnih ukrepov iz člena 2(1), tako dodeljena sredstva pa so tudi evidentirana v okviru ocenjevanj in dveletnih poročil. Skupni izdatki v zvezi s podnebnimi ukrepi in biotsko raznovrstnostjo se vsako leto ocenijo na podlagi sprejetih okvirnih programskih dokumentov.

KONČNE DOLOČBE

Člen 15

Odbori

1. Komisiji pomagajo odbori, ustanovljeni na podlagi instrumentov.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Kadar je treba mnenje odbora pridobiti s pisnim postopkom, se pisni postopek zaključi brez izida, če v roku za predložitev mnenja tako odloči predsednik odbora ali če to zahteva navadna večina članov odbora.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Kadar je treba mnenje odbora pridobiti s pisnim postopkom, se pisni postopek zaključi brez izida, če v roku za predložitev mnenja tako odloči predsednik odbora ali če to zahteva navadna večina članov odbora.
4. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 navedene uredbe.

Sprejeti sklep ostane v veljavi za čas trajanja sprejetega ali spremenjenega dokumenta, programa ali ukrepa.

Člen 16

Pregledovanje in ocenjevanje instrumentov

1. Komisija najpozneje do 31. decembra 2017 pripravi poročilo o uresničevanju ciljev vsakega posameznega instrumenta na podlagi kazalnikov izida in učinkov, s katerimi se merita učinkovitost porabe sredstev in evropska dodana vrednost instrumentov, da bi se sprejel sklep o podaljšanju, spremembi ali prekinitvi izvajanja posameznih vrst ukrepov, ki se izvajajo v okviru instrumentov. V poročilu se poleg tega obravnavajo možnosti za poenostavitev, notranja in zunanja usklajenost, nadaljnja ustreznost vseh

ciljev ter prispevek ukrepov k izpolnjevanju prednostnih nalog Unije v smislu pametne, trajnostne in vključujoče rasti. Upoštevajo se morebitne ugotovitve in sklepne ugotovitve o dolgoročnem učinku instrumentov.

2. Poročilo se predloži Evropskemu parlamentu in Svetu, po potrebi skupaj z zakonodajnimi predlogi, ki v instrumente uvajajo potrebne spremembe.
3. Kot podlaga za oceno stopnje uresničevanja ciljev se uporabijo vrednosti kazalnikov, ki veljajo na dan 1. januarja 2014.
4. Partnerske države Komisiji zagotovijo vse podatke in informacije, ki so v skladu z mednarodnimi zavezami glede učinkovitosti pomoči potrebne za omogočitev spremljanja in ocenjevanja zadevnih ukrepov.
5. Dolgoročnejši vplivi in trajnost učinkov instrumentov se ocenijo v skladu s pravili in postopki, ki veljajo v tistem trenutku.

Člen 17

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

Uporablja se od 1. januarja 2014.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik